

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING WERKVOORZIENINGSCHAP FRYSLÂN-WEST

JAARSTUKKEN 2023

De Fryske Marren

Gemeente Súdwest-Fryslân

Gemeente Harlingen

Gemeente Waadhoeke

Inhoudsopgave

Inleiding 3

Personele en financiële ontwikkelingen 4

Jaarverslag 2023 GR Fryslân-West

I Verslag algemeen en dagelijks bestuur 11

II Paragraaf Financiering 16

III Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 17

IV Paragraaf Verbonden partijen 18

V Paragraaf Bedrijfsvoering 19

Jaarrekening 2023 GR Fryslân-West

VI Balans per 31 december 2023 22

VII Overzicht van baten en lasten 2023 23

VIII Grondslagen 26

IX Toelichting balans per 31 december 2023 29

X Toelichting overzicht van baten en lasten 31

XI Overige informatie 34

Inleiding

Iedere jaarrekening is een momentopname. Om een jaarrekening te beoordelen, dient zij vanzelfsprekend geplaatst te worden in een breder perspectief. In dat bredere perspectief kan de ontwikkeling van een organisatie worden beoordeeld. Daarom worden in bepaalde hoofdstukken de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Fryslân-West (in volgende hoofdstukken te noemen GR Fryslân-West) en NV Empatec (in volgende hoofdstukken te noemen Empatec) gezamenlijke gepresenteerd. Wanneer dit voorkomt zullen wij dit aangeven. Voor het gehele inzicht in de Empatec verwijzen wij u naar de jaarrekening van NV Empatec, welke ook op de website is gepubliceerd.

Het concept resultaat 2023 van de GR Fryslân-West komt uit op een positief resultaat van € 1.669.000. Empatec heeft in 2023 een positief resultaat behaald van € 656.000.

Om de personele en financiële ontwikkelingen te kunnen beoordelen, hebben wij haar belangrijkste parameters op een rijtje gezet. Wij schetsen de ontwikkeling vanuit het perspectief van onze belangrijkste stakeholders:

- SW-medewerkers
- Gemeentelijke overheden
- Afnemers (opdrachtgevers en werkgevers)

In de schema's hiernaast staan de stakeholders die wij dienen, met de bijbehorende belangen.

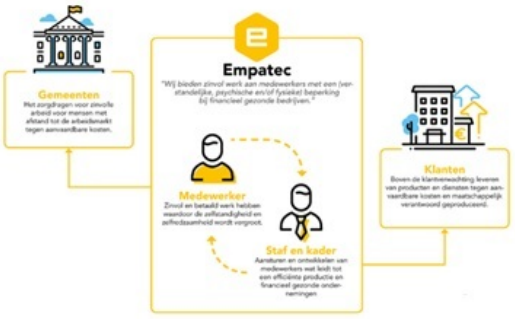

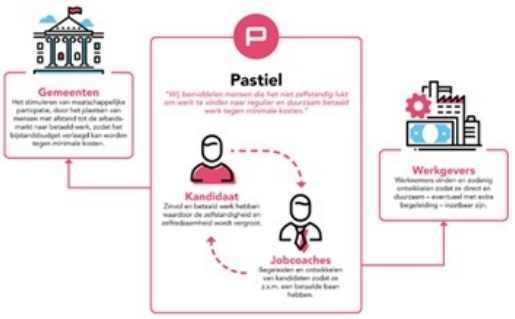

Personele en financiële ontwikkelingen

Ontwikkeling totale populatie

Sinds 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht. Instroom van nieuwe SW-medewerkers in dienst bij de GR Fryslân-West stopte vanaf dat moment. Als gevolg van het natuurlijk verloop (pensionering, verhuizing, overlijden, etc.) neemt de populatie van het aantal SW-medewerkers in dienst bij de GR Fryslân-West dus af. Naast SW-medewerkers in dienst bij de GR Fryslân-West werken er ook medewerkers zonder SW-status (veelal leiding en staf); dit wil overigens niet zeggen dat er geen SW-medewerkers in de leiding en staf actief zijn.

Naast deze twee groepen medewerkers kennen we sinds een aantal jaren ook twee nieuwe doelgroepen:

- Medewerkers met de indicatie (nieuw) Beschut Werken en
- Medewerkers in het kader van LKS/BAB (Loonkostensubsidie en Baan Afspraak Banen): nieuwe doelgroep

De ontwikkeling van het aantal medewerkers (doelgroepen en staf/kader) is als volgt de afgelopen jaren.

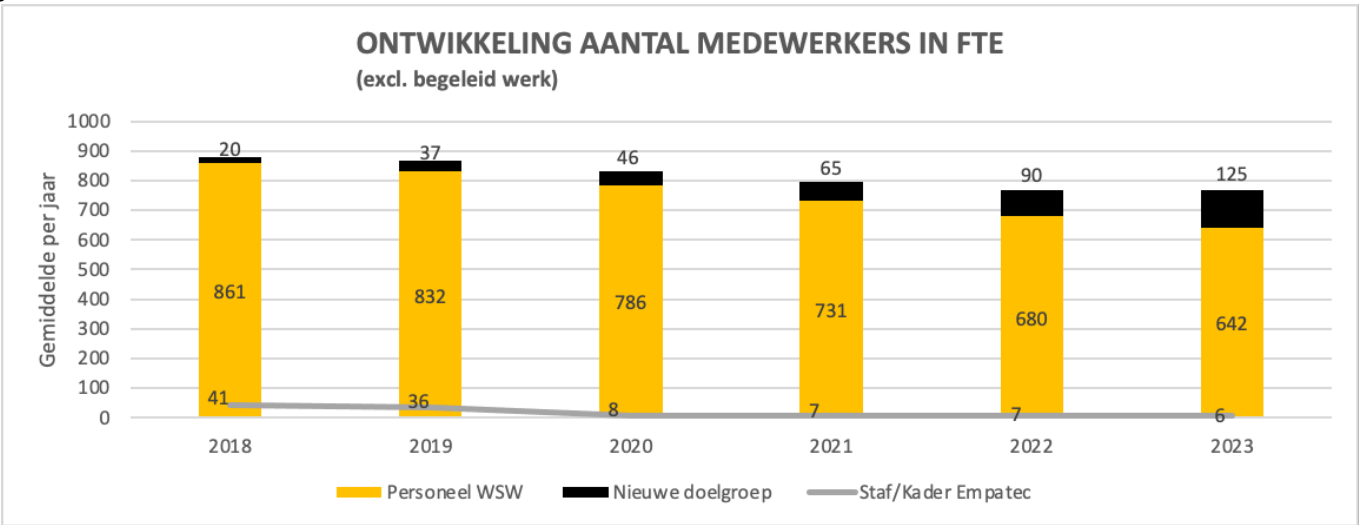

Het aantal gesubsidieerde medewerkers is in 2023 iets lager dan 2022. De afname van het aantal SW-medewerkers is bijna volledig gecompenseerd door de instroom van nieuwe doelgroepen zoals Beschut Werk (inclusief wachtlijst aanpak van onze gemeenten) en BAB/LKS.

Vanaf 2020 is het aantal medewerkers staf/kader gedaald omdat deze ten laste van Empatec komen, dit verklaart de daling tussen 2019 en 2020.

In de volgende paragrafen wordt een toelichting gegeven op de ontwikkeling van de doelgroepen (WSW en Participatiewet).

SW-medewerkers

Vanuit het streven naar een inclusieve arbeidsmarkt, streeft Empatec namens de GR Fryslân-West ernaar om zoveel mogelijk SW-medewerkers te plaatsen in de reguliere arbeidsmarkt.

De huidige samenstelling van de SW-groep ziet als volgt uit:

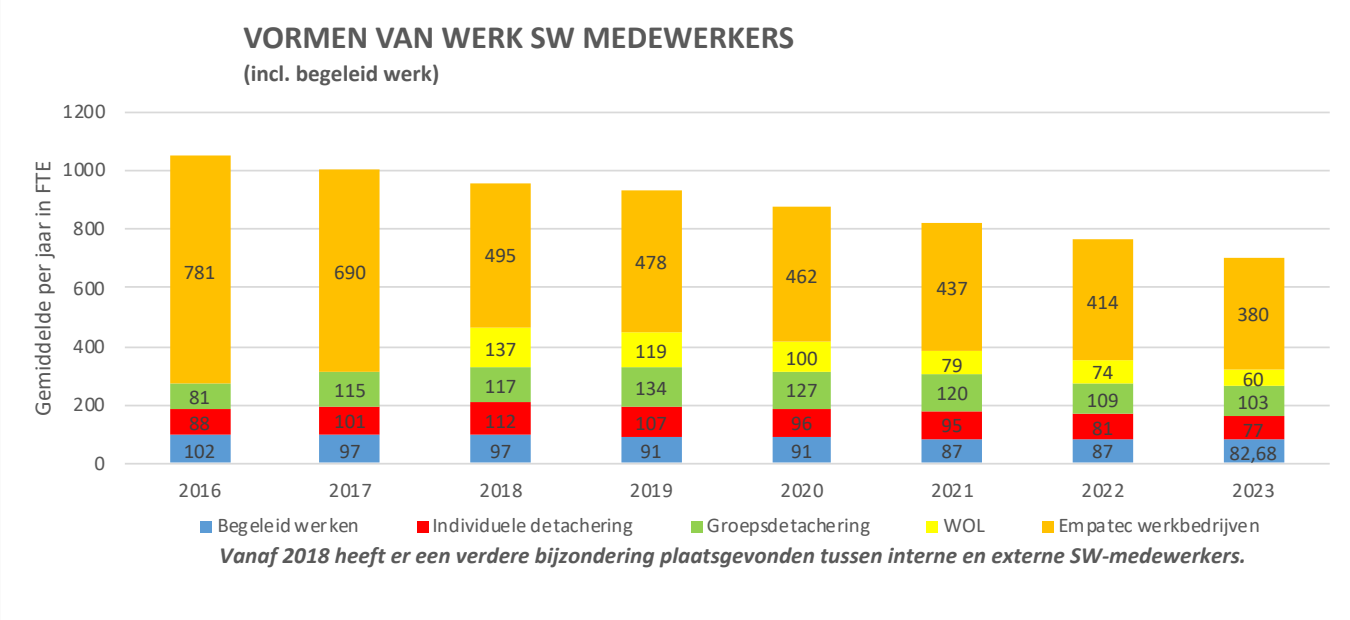

De volgende vormen:

- ***Begeleid Werken:*** bij deze vorm treedt een medewerker met een SW-indicatie in dienst van een reguliere werkgever. De betreffende SW-medewerker heeft een terugkeergarantie en de werkgever ontvangt vanuit Empatec een Loonkostensubsidie die in verhouding staat met de productiewaarde van de medewerker.
- ***Detachering:*** bij deze vorm wordt een medewerker vanuit Empatec uitgeleend aan een werkgever en die werkgever draagt zorg voor de aansturing van de betreffende medewerker. De werkgever betaalt Empatec, afhankelijk van de productiewaarde van die medewerker, een uur-, dag-, week-, maand- of jaartarief. Wanneer het werk is afgerond en er geen ander werk meer is, dan valt de betreffende medewerker terug op Empatec. Binnen deze categorie onderscheiden we individuele en groepsdetacheringen.
- ***Werken Op Locatie (WOL):*** in dit geval verstrekt een werkgever een opdracht aan een groep medewerkers van Empatec die onder leiding staat van een leidinggevende van Empatec. Twee voorbeelden hiervan zijn: Lankhorst (Sneek) en Rentex (Bolsward). Lankhorst maakt hiervan gebruik omdat zij deze medewerkers graag willen inzetten, maar daar zelf geen geschikte leidinggevenden voor hebben. De werkgevers (c.q. opdrachtgevers) rekenen af op basis van uren dan wel geproduceerde eenheden.

Voor medewerkers die we niet via bovenstaande vormen kunnen inzetten hebben we een beschutte omgeving met een aantal werkbedrijven: Meubelbedrijf, Metaalbedrijf, Verpakkingsbedrijf, Kwekerij/Groeituin en Dienstverlening (met hierin o.a. hoveniers, natuurbeheer en facilitaire services).

Nieuwe doelgroepen

Sinds 2015 is de instroom van nieuwe SW-medewerkers gestopt. Sinds die tijd is er instroom van nieuwe medewerkers die de indicatie 'Beschut werk' hebben gekregen bij het UWV en worden medewerkers aangetrokken met Loonkostensubsidie (LKS).
In de onderstaande grafiek staat de ontwikkeling van medewerkers die bij Empatec werkzaam zijn, vanuit een aantal nieuwe doelgroepen weergegeven.

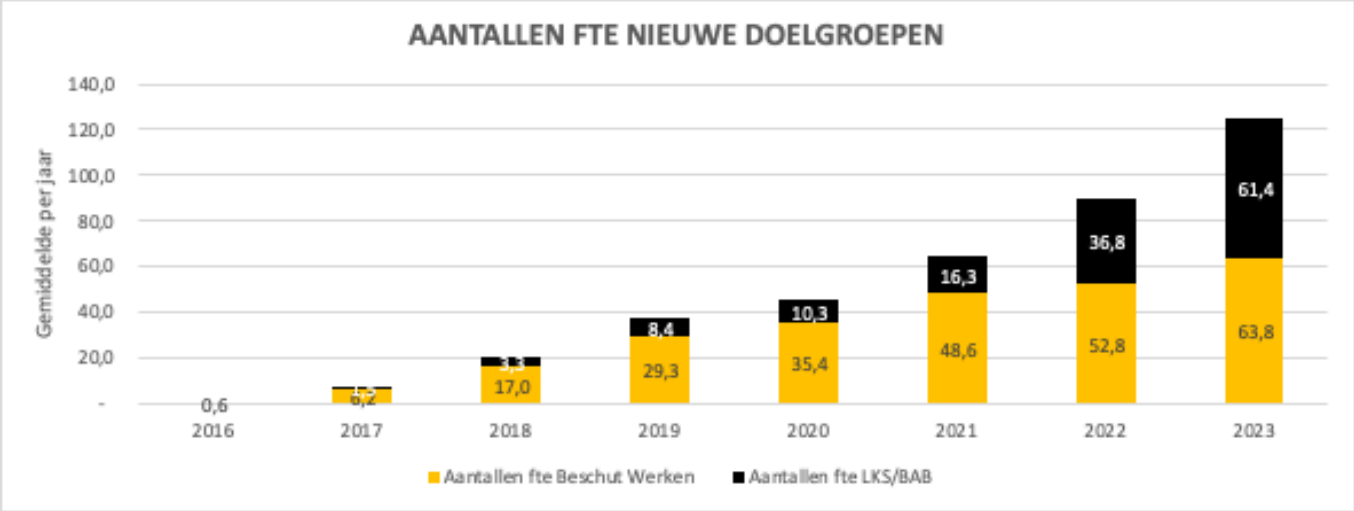

Zowel de doelgroep Beschut Werker als de doelgroep LKS/BAB-indicatie laat in 2023 een flinke groei zien. De doelgroep Beschut Werk groeit door enerzijds de reguliere jaarlijkse toename van de taakstelling en financiering met ca 6 per jaar. Daarnaast hebben de gemeenten Súdwest-Fryslân, Harlingen en de Waadhoek extra middelen beschikbaar gesteld om de wachtlijst aan Beschut Werkers op te lossen.

De doelgroep LKS/BAB neemt sinds tweede kwartaal van 2022 sterk toe. Dit wordt veroorzaakt door een groep die tussen wal en schip valt. BAB'er die soms al meerdere malen zijn geplaatst bij reguliere werkgevers maar weer terugvallen en niet in aanmerking komen voor de indicatie Beschut Werk. Deze doelgroep wordt steeds vaker, en op dit moment tijdelijk, in dienst genomen bij het Werkleerbedrijf en bij reguliere werkgevers gedetacheerd of intern geplaatst.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim van SW'ers en beschut werk etc. (gesubsidieerden) is in onderstaande tabel gespecifieerd.

Doelgroep	Type	Verzuim 2023	Verzuim 2022
Sw/Beschut Werk etc (gesubsidieerd)	Kort	0,88%	0,91%
	Middel	2,33%	2,76%
	Lang	5,36%	5,17%
	Langer dan 1 jr	3,69%	3,92%
	Totaal	**12,27%**	**12,76%**

In algemene zin zijn er een aantal trends te onderkennen:

- Het ziekteverzuim bij de doelgroep gesubsidieerd is iets gedaald;
- Deze daling is beter dan de landelijke trend over 2022 en 2023 waarbij het ziekteverzuim in Nederland flink toenam;
- De betrokkenheid van leidinggevenden en de inzet van job- en ontwikkelcoaches en case management) laten zien dat aandacht voor o.a. het verzuim helpt bij het reduceren en voorkomen (preventief) van verzuim;
- De achterstanden van het UWV bij de beoordeling van WIA aanvragen is in 2023 nog steeds aanwezig (neemt zelf weer iets toe), ook de achterstand bij dossiers van medewerkers ouder dan 60 jaar is nog steeds aanwezig;
- Deze medewerkers tellen, ook na 2 jaar, mee in het ziekteverzuimpercentage;
- De groep medewerkers die nieuw instromen (nieuwe doelgroep, gesubsidieerd) kent een hoger ziekteverzuim percentage;
- De gemiddelde leeftijd van het personeelsbestand gesubsidieerd stijgt waardoor risico op een hoger ziekteverzuim toeneemt.

Het ziekteverzuim van Sw/Beschut (gesubsidieerden) is in 2023 iets afgenomen terwijl in 2022 deze iets was toegenomen. Gelet op de populatie binnen de SW/Beschut verwachten we hier geen grote dalingen meer te kunnen realiseren. Doordat de gemiddelde leeftijd toeneemt en bij nieuwe doelgroepen sprake is van een groter omvang van problematieken is dit ook logisch, de landelijke cijfers geven dit ook weer (zie hieronder). Onze aandacht voor ziekteverzuimbegeleiding en inzetbaarheid blijft echter onverminderd groot.

Ten opzichte van de landelijke benchmark is het verzuim van Sw/Beschut Werk etc. (gesubsidieerd) bij Empatec al jaren ruim onder de landelijke cijfers. Landelijk was het verzuim in 2022 16,3% (2021: 16%, 2020 15% bron: Cedris Benchmark). Hier zit Empatec ruim onder (voor 2023 zijn de landelijke cijfers nog niet bekend).

Financiële ontwikkeling

Omzet per medewerker

Om de teruglopende Rijksbijdrage en stijgende loonkosten het hoofd te bieden is Empatec bedrijfsmatiger en marktgerichter gaan werken. Door een bedrijfsmatige en marktgerichtere inrichting sluit onze organisatie beter aan bij het reguliere bedrijfsleven. Dit komt de uitstroom ten goede. Om deze nieuwe manier van werken mogelijk te maken waren er in 2018 en 2019 significante transformatiekosten noodzakelijk, deze zijn in 2020 afgebouwd. Zoals ook uit vorige paragraaf blijkt, is de vergelijkbaarheid over de jaren lastig door de combinatie van ontvlechting (2018), transformatiekosten in 2018 en 2019 en de corona epidemie in 2020 en 2021. Toch worden hieronder een aantal trends toegelicht.
De belangrijkste doorgevoerde veranderingen waren:

1. meer externe en klantgerichtheid;
2. marktconforme prijsstelling: ter voorkoming van oneigenlijke concurrentie en vanuit de overtuiging dat onze mensen waarde toevoegen waar de klant een reële prijs voor dient te betalen en mede ingegeven door de Wet Markt en Overheid hanteert Empatec zoveel mogelijk marktconforme verkoopprijzen waarin de integrale kosten zijn verwerkt;
3. decentralisatie van de organisatie;
4. investeringsprogramma voor leiderschapsontwikkeling.

Dit heeft ertoe geleid dat de omzet (en NTW) per medewerker de afgelopen jaren sterk verbeterd is en dat na het moeilijke (corona)jaren 2020-2022 de opgaande lijn weer zichtbaar is. De omzet per medewerker is in 2023 gedaald in verband met het stoppen van de teelt van tomaten in de Kas in Wier, de NTW per fte is wel toegenomen.

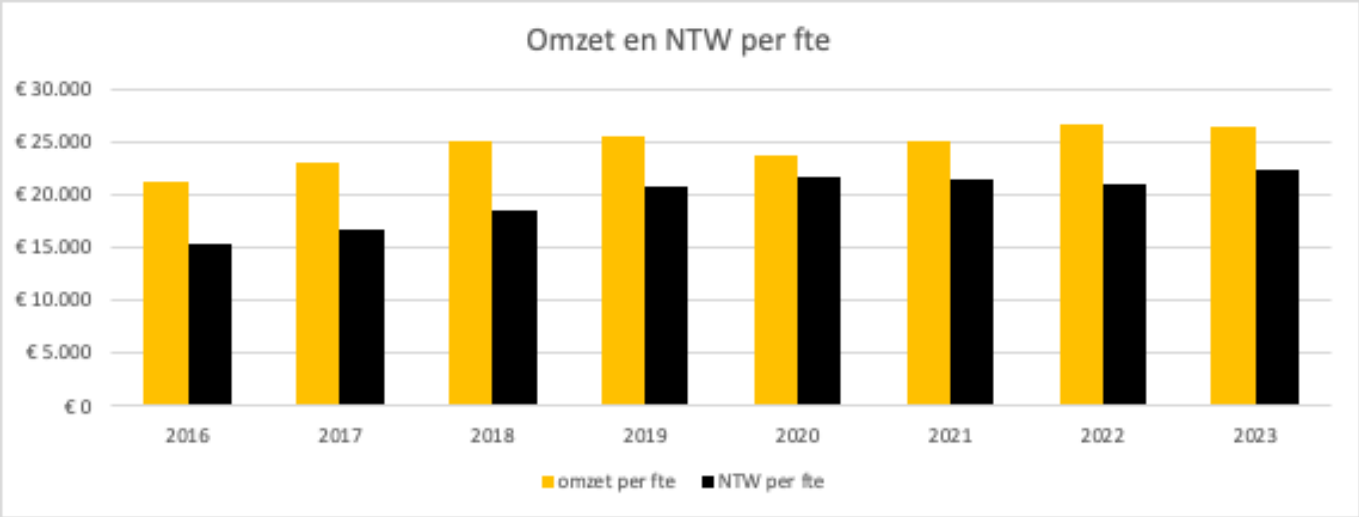

Ontwikkeling gezamenlijk resultaat GR en Empatec

De grafiek hieronder laat de resultaatontwikkeling van Empatec en GR Fryslân-West gezamenlijk zien. De blauwe lijn laat de ontwikkeling zien van het resultaat van Empatec (exclusief de incidentele bijdrage van Empatec aan GR Fryslân-West); de oranje lijn laat de ontwikkeling zien van GR Fryslân-West (exclusief de incidentele bijdrage aan de GR Fryslân-West van Empatec) en de groene lijn laat de gezamenlijke situatie zien.

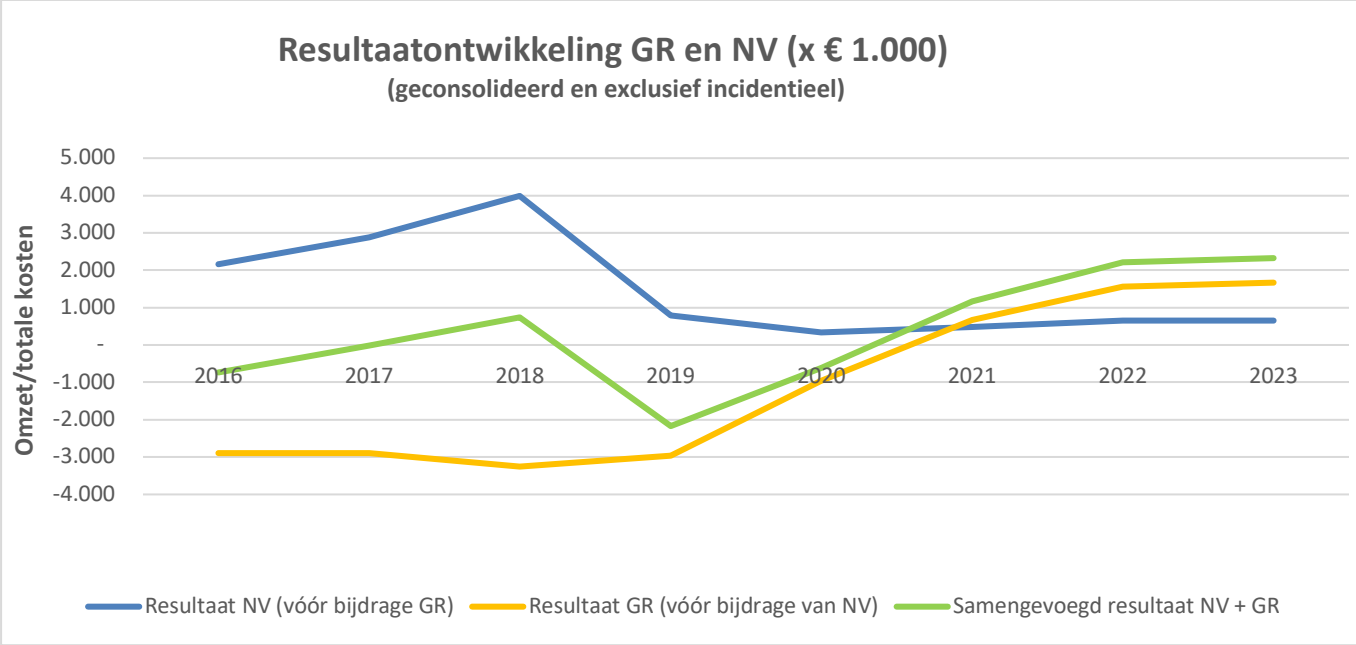

Empatec heeft de afgelopen jaren een positief bedrijfsresultaat behaald. Uitzondering hierop is het jaar 2019 met als oorzaak de transformatie van het bedrijf (investering in personeelsontwikkeling en leiderschap, tijdelijke inhuur (grotendeels éénmalig)).

Het bedrijfsresultaat van GR is tot en met 2019 negatief doordat de rijksbijdrage SW de loonkosten SW niet dekt. Door verhoging van de gemeentelijke bijdrage en ingaande 2020 de nieuwe afspraken de kosten-verrekening tussen GR en Empatec (kostenverlagend voor GR, kostenverhogend voor Empatec) leidt dit tot een positief resultaat in de GR.

Voor 2023 is ook sprake van een verbeterend positief gezamenlijk resultaat van circa € 2,3 mln. Dit wordt veroorzaakt door vooral het positieve resultaat bij de GR door een hogere rijksbijdrage WSW en extra (incidentele) bijdragen vanuit het Rijk bij de voorjaarsnota 2023.

Liquiditeit

De GR Fryslân-West en Empatec bankieren tot en met 2020 met verschillende bankrekeningen onder één overeenkomst bij de BNG. In het kader van de kredietfaciliteit saldeert de BNG de tegoeden en tekorten van GR Fryslân-West en Empatec. Om deze reden heeft de liquiditeitsplanning in de afgelopen jaren altijd vanuit de gezamenlijke situatie plaatsgevonden. Vanuit vereisten van de BNG hebben de GR Fryslân-West en Empatec een afzonderlijke overeenkomst met de BNG en worden tegoeden en tekorten niet meer gesaldeerd.

De liquiditeit van de GR Fryslân-West is positief en bedraagt € 3,3 mln. (vorig jaar € 2,2 mln.). Dit wordt met name veroorzaakt door het positieve jaarresultaat 2023.

Onderstaand een weergave van de liquiditeit sinds 2018. Mede door de kapitaalinjectie van de GR, de kostenverdeling en de structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage en de positieve resultaten van de afgelopen jaren van met name de GR Fryslân-West is de liquiditeit structureel verbeterd.

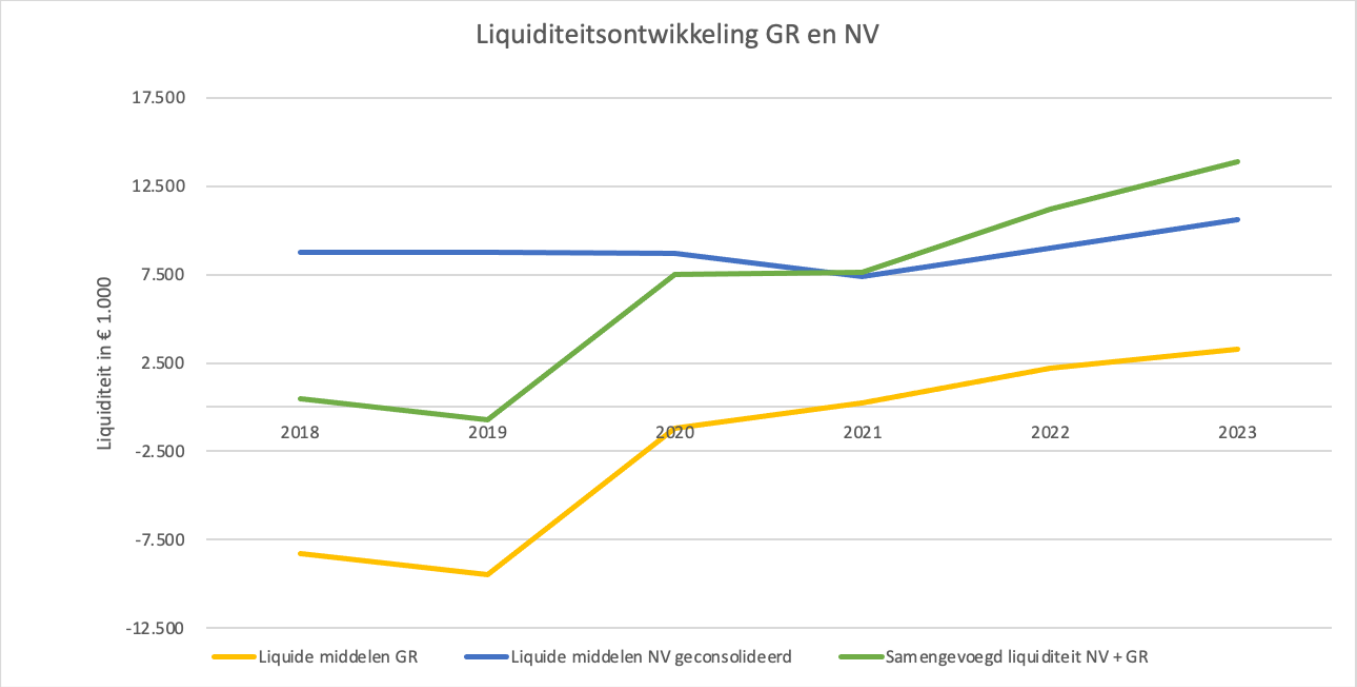

I Verslag Algemeen en Dagelijks Bestuur

De Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West is 100% aandeelhouder van NV Empatec. De Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten De Fryske Marren, Harlingen, Súdwest-Fryslân en Waadhoeke met als doel het op een bedrijfsmatig verantwoorde wijze doen uitvoeren van taken van en voor deze deelnemende gemeenten op het terrein van de Sociale Werkvoorziening (WSW) en de Participatiewet.

Met de komst van de Participatiewet in 2015 zijn de subsidies vanuit het Rijk voor de Sociale Werkvoorziening (WSW) gedaald. Er is een grotere en bredere verantwoordelijkheid bij de gemeenten komen te liggen. Dit vraagt om een nieuwe visie op de sociale werkvoorziening en andere, nieuwe doelgroepen waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn. Daarom hebben de gemeenten die samen de Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West (GR) vormen, in 2018 besloten om te komen tot een strategische visie op de uitvoering van de Participatiewet.

Business Case en implementatie
Binnen de GR bestaat consensus over de ontwikkeling richting van het werkleerbedrijf en het in stand houden van de infrastructuur van het sociaal werkbedrijf. Dit sluit aan bij de strategische visie van Empatec om zoveel mogelijk mensen met een beperking te integreren bij reguliere bedrijven en organisaties. De uitwerking van deze strategische visie is vertaald in een concrete businesscase voor het werkleerbedrijf. De plannen in de businesscase zijn uitgewerkt in een implementatieplan. Dit implementatieplan is in 2023 aangeboden aan de betrokken gemeenteraden voor wensen en bedenkingen en vervolgens vastgesteld. In 2023 is volop gewerkt door Empatec in samenwerking met de gemeenten aan de daadwerkelijke realisatie van de ambities van de business case van het werkleerbedrijf. Een paar voorbeelden van veranderingen die in 2023 zijn doorgevoerd: de statuten van Empatec zijn gewijzigd, waarmee de rol van de aandeelhouders (dat is de GR) is toegenomen. Er wordt gewerkt met Dienstverleningsovereenkomsten tussen de NV en de individuele gemeenten. De uitvoering van de afspraken uit deze overeenkomsten worden in een samenwerking tussen Empatec en de gemeenten opgepakt waardoor er korte lijnen zijn tussen de gemeenten en Empatec. Periodiek verschijnt er een nieuwsbrief voor de raadsleden met bijdragen vanuit de GR en Empatec. In 2024 vindt verdere uitwerking van het implementatieplan plaats.

Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West
In 2021 is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen gewijzigd. De wijzigingen moeten uiterlijk 1 juli 2024 zijn doorgevoerd in de gemeenschappelijke regelingen. De regeling van de GR Fryslân-West moest als gevolg van deze wetswijziging worden aangepast. Dit doen we in twee fasen. De eerste fase is in 2022 opgestart en afgerond. Dat heeft geresulteerd in een gewijzigde GR regeling die geldt vanaf 1 januari 2023. In 2023 is een tweede wijzigingsvoorstel voorbereid door de GR en gemeenten en voorzien van zienswijzen door de gemeenteraden. Dit proces is uitgelijnd in samenspraak met een Intergemeentelijke Raden Werkgroep, bestaande uit twee vertegenwoordigers vanuit iedere raad. Dit proces loopt momenteel nog. Naar verwachting zal de tweede wijziging in de loop van 2024 worden afgerond, waarmee de GR volledig voldoet aan de vereisten zoals deze gelden in de vernieuwde wet.

Economisch gezond
De inwoners van de deelnemende gemeenten hebben een groot belang bij een economisch gezond Empatec/Pastiel dat voor iedereen met een beperking een passende werkplek biedt en degenen met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleidt naar werk binnen de reguliere arbeidsmarkt. Daar streeft de GR dan ook naar.

In 2023 is wederom een positief resultaat behaald voor de GR. Het resultaat is 1,3 miljoen hoger dan begroot. De rijksbijdragen zijn 2,5 miljoen hoger dan begroot als gevolg van hogere loon- en prijsindexaties. Verder zijn er 0,2 miljoen rentebaten die niet waren begroot. De loonkosten zijn circa 1,9 miljoen hoger als gevolg van de CAO loonsverhogingen en verhoging van het wettelijk minimumloon. De loonkosten voor de overige doelgroepen zijn vooral gestegen

door de hogere instroom dan begroot, waar een extra opbrengst van 0,5 miljoen tegenover staat. Voor een nadere analyse van de exploitatie verwijzen wij naar de jaarrekening.

Wij kunnen vermelden dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Voor de hiervoor opgestelde rechtmatigheidsverklaring verwijzen wij naar hoofdstuk XI.

Weerbaarheid (medewerkers van) Empatec
De Coronacrisis heeft in de afgelopen jaren veel gevraagd van de medewerkers van Empatec. Gelukkig hebben we deze fase achter ons gelaten. De coronacrisis werd opgevolgd door een oorlog in Oekraïne, die samen met nog een aantal andere ontwikkelingen in de wereld heeft geleid tot hoge prijzen voor gas en elektra. Vervolgens begon de inflatie op te lopen. Dit alles heeft grote gevolgen voor de financiële weerbaarheid van de medewerkers en ook voor Empatec zelf.

Medewerkers, die het vaak al niet al te ruim hebben, werden geconfronteerd met hoge prijzen voor boodschappen, gas en elektra. Deze medewerkers merken dit als allereerste en het aller hardst. Alhoewel in vele sectoren medewerkers worden gecompenseerd voor de gestegen kosten was dit niet het geval bij de Cao Aan de Slag voor mensen die werken bij NV Empatec. Samen met de directie van de NV en de bonden heeft het bestuur van de GR zich hard gemaakt voor een eerlijk loon voor de medewerkers die werken bij NV Empatec. Begin 2023 is door het Dagelijks Bestuur een lobby gestart richting Den Haag om in de Cao Aan de Slag mensen te compenseren voor de gestegen kosten.

Ondanks de crisissen en de gevolgen voor de medewerkers van Empatec heeft dit niet geleid tot een stijging van het ziekteverzuim bij de medewerkers. Het ziekteverzuim van de medewerkers is iets gedaald ten opzichte van vorig jaar. Ten opzichte van het landelijke gemiddelde doet de GR/ Empatec het juist heel goed. Wij als bestuur van de GR Fryslân-West zijn hier trots op. Dit laat zien dat de aanpak zoals die wordt gehanteerd binnen Empatec werkt.

Namens het bestuur spreek ik het vertrouwen uit dat de gezamenlijke ingezette koers om te veranderen en te verbeteren ertoe zal leiden dat de GR die taken van gemeenten uit kan (blijven) voeren waarbij Empatec/Pastiel een ondernemende, toekomstbestendige en financieel gezonde organisatie blijft. Met daarbij uiteraard het belang van de mensen die werkzaam zijn voor Empatec voorop.

Namens Het algemeen en dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Fryslân-West,

Lucienne Boelsma, voorzitter

Samenstelling algemeen bestuur

Het lidmaatschap van het algemeen bestuur staat slechts open voor leden van de colleges en burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt op de dag waarop de zittingsperiode van de colleges van burgemeester en wethouders afloopt. Zij blijven hun functie waarnemen tot het tijdstip waarop de colleges van burgemeester en wethouders der gemeenten de nieuwe leden hebben aangewezen. Als gevolg van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling GR Fryslân-West per 1 januari 2023 bestaat het algemeen bestuur van de GR vanaf 1 januari 2023 uit acht personen (voorheen vier).

Een en ander leidt tot het volgende overzicht van de samenstelling van het algemeen bestuur van de GR Fryslân-West op 31 december 2023:

Naam	Gemeente	2023 Honorarium
L. Boelsma	De Fryske Marren	Geen
M. Poelman	Súdwest-Fryslân	Geen
P. Schoute	Harlingen	Geen
M. van der Meer	Waadhoeke	Geen
R. van Iddekinge	De Fryske Marren	Geen
H. de Boer	Súdwest-Fryslân	Geen
E. de Groot	Harlingen	Geen
R. de Vries	Waadhoeke	Geen

Remuneratie algemeen bestuur
De leden van het algemeen bestuur ontvangen geen honorering. Dat er geen betalingen zijn gedaan in 2023 is opgenomen in het overzicht 'Samenstelling algemeen bestuur' en in de jaarrekening van GR onder hoofdstuk XI Overige informatie.

Activiteiten algemeen bestuur
Het algemeen bestuur heeft in 2023 5x vergaderd. Naast plenaire vergaderingen via Teams is in 2023 weer een aantal keer fysiek vergaderd. In haar vergaderingen heeft zij zich gericht op:

- de realisatie van de doelstellingen van de GR Fryslân-West;
- het realiseren van wensen van colleges en raden van deelnemende gemeenten qua veranderingen als opgenomen in de Businesscase;
- de realisatie van haar sociale opgave voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- de financiële verslaglegging;
- de naleving van wet- en regelgeving;
- het voorbereiden van de aandeelhoudersvergadering.

Daarnaast heeft het bestuur o.m. de volgende onderwerpen besproken of daar goedkeuring aan verleend:

- het jaarverslag inclusief de jaarrekening 2022;
- samenstelling van het dagelijks bestuur;
- rechtmatigheidsverklaring;
- de begroting 2024;
- controleverordening en controleprotocol;
- delegatiebesluit.

Samenstelling dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat uit tenminste drie leden, waaronder: de voorzitter en twee door en vanuit het algemeen bestuur aan te wijzen overige leden. Het algemeen bestuur bepaalt in de eerste vergadering van elke zittingsperiode voor de duur daarvan het aantal te vervullen plaatsen in het dagelijks bestuur.

De leden van het dagelijks bestuur treden af op de dag van aftreden van het algemeen bestuur. De voorzitter wordt in de eerste vergadering van het algemeen bestuur door en uit haar midden aangewezen voor de zittingsperiode. Het voorzitterschap eindigt indien betrokkene ophoudt lid van het dagelijks bestuur te zijn. Het algemeen bestuur voorziet dan onmiddellijk in de vervanging. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen en dagelijks bestuur en vertegenwoordigt het openbaar lichaam in en buiten rechte.

Een en ander leidt tot het volgende overzicht van de samenstelling van het dagelijks bestuur van de GR op 31 december 2023:

Naam	Gemeente	2023 Honorarium
L. Boelsma	De Fryske Marren	Geen
M. Poelman	Súdwest-Fryslân	Geen
P. Schoute	Harlingen	Geen
M. van der Meer	Waadhoeke	Geen

Remuneratie dagelijks bestuur
De leden van het dagelijks bestuur ontvangen geen honorering. Dat er geen betalingen zijn gedaan in 2023 is opgenomen in het overzicht 'Samenstelling Dagelijks bestuur' en in de jaarrekening van GR onder hoofdstuk XI Overige informatie.

Activiteiten dagelijks bestuur
Het dagelijks bestuur is in 2023 16x bij elkaar geweest. Naast zijn plenaire vergaderingen via Teams was er in 2023 ook sprake van fysieke bijeenkomsten. In haar vergaderingen heeft zij zich gericht op:

- de realisatie van de doelstellingen van de GR Fryslân-West;
- de realisatie van haar sociale opgave voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- de financiële verslaglegging;
- de naleving van wet- en regelgeving.

Daarnaast heeft het Dagelijks bestuur o.m. de volgende onderwerpen besproken of daar goedkeuring aan verleend:

- het jaarverslag inclusief de jaarrekening 2022;
- managementrapportages 2023;
- de stuurinformatie;
- rechtmatigheidsverklaring;
- de begroting 2024;
- instellen van een intergemeentelijke raden werkgroep
- actualiseren van controleprotocol / verordeningen
- implementatie Wet Open Overheid binnen de GR.
- implementatieplan behorend bij de businesscase Werkleerbedrijf

De vergaderingen van het dagelijks bestuur zijn genotuleerd. Tevens zijn actie- en besluitenlijsten bijgehouden. De directeur van Empatec heeft het dagelijks bestuur zowel mondeling als schriftelijk periodiek geïnformeerd over de externe ontwikkelingen, de beoogde doelen en behaalde resultaten.

Tot slot
Het Dagelijks- en Algemeen bestuur is zich terdege bewust van zijn rol en verantwoordelijkheden: niet alleen binnen de GR maar eveneens in maatschappelijk perspectief, nu en in de toekomst.

Er is in 2023 hard gewerkt aan een verdere doorontwikkeling van (een) GR en de daarbij behorende NV, ook wat betreft de governance. De GR beschikt over een onafhankelijke secretaris en controller. Wij danken alle leden en participanten van de GR, overige medewerkers, management en directie alsmede leden van de RvC van Empatec voor hun inzet en betrokkenheid bij de ontwikkeling van de GR Fryslân-West en Empatec.

Sneek, juni 2024

Namens het algemeen en dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West,

Lucienne Boelsma
voorzitter

II Paragraaf Financiering

Algemene dekkingsmiddelen

Financiering

Op basis van de begroting kan de kasgeldlimiet voor 2023 worden vastgesteld:

Begrotingstotaal	€ 26.662.000
Ministerieel vastgesteld percentage	8,20%
Kasgeldlimiet	€ 2.268.000

Omvangkasgeldlimiet bedragen x € 1.000)

	B2023	2023	Verschil
1. Toegestane kasgeldlimiet in procenten van de grondslag in een bedrag	**2.268**	**2.400**	**132**
2. Omvang vlottende korte schuld			
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	-	-	-
Schuld in rekening-courant	-	-	-
Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	-	-	-
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	-	-	-
3. Vlottende middelen			
Contanten in kas	-	-	-
Tegoeden in rekening-courant	-	3.268	3.268
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	-	-	-
4. Toets kasgeldlimiet			
2-/-3 Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-	3.268	3.268
1. Toegestane kasgeldlimiet	2.268	2.400	132
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-) kasgeldlimiet	**+2.268**	**+5.668**	**3.400**

GR Fryslân-West heeft een laag risicoprofiel, doordat geen gebruik wordt gemaakt van langlopende leningen, geen gebruik wordt gemaakt van derivaten en geen gebruik van rekening-courantkrediet. Met de voor de uitvoering van de Wsw aangewezen naamloze vennootschap Empatec is een raamovereenkomst van geldlening gesloten. Voor deze uitvoering heeft Empatec geldmiddelen nodig. Ter financiering van deze uitvoering is GR Fryslân-West bereid geldleningen te verstrekken tot maximaal de waarde van de vaste en vlottende activa, verminderd met de kortlopende leningen en de liquide middelen. Op basis van de jaarrekening bedroeg deze waarde per 31 december 2023 bij Empatec € 8.246.000 (2022: € 8.511.000). De waarde aan uitstaande geldleningen aan Empatec bedraagt per 31 december 2023 nihil.

Beleidsindicatoren

Het taakveld van de sociale werkvoorziening heeft geen voorgeschreven beleidsindicatoren.

Verantwoording kosten overhead

In de gemeenschappelijke regeling zijn kosten overhead opgenomen.

III Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf gaat in op het weerstandsvermogen en de risico's van de GR Fryslân-West.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de GR Fryslân-West bestaat uit de algemene reserve. De algemene reserve heeft als doel risico's, die niet op andere wijze kunnen worden gedekt, op te vangen. De reserve is geheel opgebouwd uit gestort kapitaal bij de oprichting van de GR Fryslân-West door de deelnemende gemeenten. Ultimo 2023 bedraagt de algemene reserve € 9,019 miljoen (2022: € 7,601 miljoen).

Risico's

Tegenover de algemene reserve staan risico's die de GR Fryslân-West loopt bij de uitvoering van haar werkzaamheden. De GR Fryslân-West onderscheidt risicocategorieën, die hierna kort worden genoemd. Jaarlijks wordt bij het totstandkoming van de begroting met meerjarenperspectief beoordeeld of deze indeling nog volstaat en wordt er een inschatting gemaakt van de kans dat een risico zich voordoet (risicoassessment), waar nodig wordt deze geactualiseerd.

De belangrijkste risico's zijn hieronder weergegeven:

- Rijksbijdrage SW: Hoogte is niet beïnvloedbaar door de GR. Deze wordt via de rijks circulaires gevolgd en per kwartaal geactualiseerd.
- Opbrengst LKS en vergoeding begeleidingskosten Beschut Werk: Basis zijn de jaarlijks door de gemeenten ontvangen aantallen en budgetten. Deze worden via beleidsafspraken en afhankelijk van de doelgroep (aantallen en capaciteiten) door de gemeenten doorbetaald aan de GR.
- Nieuwe doelgroepen: In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een jaarlijkse toename van de instroom. Het subsidieresultaat is negatief. Eventuele extra instroom zal leiden tot een hoger negatief financieel effect. In de kwartaalrapportages wordt dit gemonitord
- Loonkosten: Ontwikkeling van loonkosten SW, Beschut werk, Nieuwe doelgroepen en ambtelijk personeel zijn sterk afhankelijk van de respectievelijke CAO ontwikkelingen en stijging wettelijk minimum loon. Deze worden gevolgd en per kwartaal geactualiseerd.

In een gezamenlijke bijeenkomst op 31 januari 2024 jl. zijn de risico's nader besproken.

Inhoudelijke risico's

Op basis van besluitvormingsprocedures wordt het risico dat de GR Fryslân-West bij de uitvoering van haar werkzaamheden afwijkt van de bedoelingen van de deelnemende gemeenten op nihil ingeschat.

Procedurele risico's

Betreft het risico dat op enig moment niet wordt voldaan aan voorschriften, regels en procedures. Op basis van besluitvormingsprocedures wordt het risico dat de GR Fryslân-West bij de uitvoering van haar werkzaamheden afwijkt van voorschriften, regels en procedures op nihil ingeschat.

Risico's verbonden aan financiering en uitvoeringskosten

De GR Fryslân-West is in zijn geheel gefinancierd door de deelnemende gemeenten. Er is geen financiering door externe partijen. Er wordt door de GR Fryslân-West geen gebruik gemaakt van derivaten. Er is een rekening courant verhouding met de Empatec die ultimo 2023 € 1,375 miljoen bedraagt (2022: € 1,392 miljoen). De waarde aan uitstaande geldleningen aan Empatec is ultimo 2023 nihil.

Voor de uitvoeringskosten van de sociale werkvoorziening is in de meerjarenraming van de GR Fryslân-West tot en met 2027 budget opgenomen. Dit budget is voldoende om de opgedragen werkzaamheden aan de GR Fryslân-West, in samenwerking met de Empatec, uit te voeren. Er is sprake van 1 programma, derhalve is er geen programmaverantwoording opgenomen. Gegeven het bovenstaande wordt het financieringsrisico van de GR Fryslân-West op nihil geschat.
Met het bovenstaande is de continuïteit gewaarborgd.

Kengetallen
Omdat de exploitatie in zijn geheel plaatsvindt bij Empatec en de GR Fryslân-West in die zin slechts als doorgeefluik functioneert, zijn in feite alleen de kengetallen van belang die iets zeggen over de liquiditeit en solvabiliteit. De liquiditeit laat zien in hoeverre de onderneming in staat is om haar (directe) opeisbare verplichtingen te voldoen en wordt uitgedrukt in de current ratio: vlottende activa / kort vreemd vermogen. Per balansdatum bedraagt deze 5,8 (2022: 4,1). Dit betekent dat er op korte termijn voldoende liquiditeit is om aan de kortlopende verplichtingen te voldoen.
De solvabiliteit biedt inzicht in de mate waarin de onderneming aan haar verplichtingen kan voldoen en laat zien in hoeverre de onderneming afhankelijk is van schuldeisers. Het kengetal voor de solvabiliteit bedraagt ultimo 2023 90,1% (2022: 88,3%).

Budgettaire risico's
Jaarlijks wordt bij de vaststelling van de begroting het aandeel van gemeenten in de uitvoering van de Wsw vastgesteld. Via een samenwerkingsovereenkomst die gesloten wordt met Empatec wordt de vergoeding voor deze uitvoering bepaald. Aansprakelijkheid voor eventuele tekorten wordt hiermee afgedekt.

Recapitulatie
De totale algemene reserve van de GR Fryslân-West bedraagt € 9,019 miljoen. Minus het vermogensbeslag van de deelneming Empatec ad € 4,5 miljoen, bedraagt de vrije reserve van de GR Fryslân-West € 4,5 miljoen om eventuele tekorten op te vangen. Op basis van de huidige stand van zaken wordt de vrije reserve toereikend geacht voor het opvangen van de bovengenoemde risico's.

IV Paragraaf Verbonden partijen

GR Fryslân-West is enig aandeelhouder van de naamloze vennootschap Empatec. Binnen Empatec vinden de economische activiteiten plaats van het sociale werkbedrijf Empatec. Via economische activiteiten wordt toegevoegde waarde gecreëerd dat omzet oplevert waarbij na aftrek van diverse kosten een netto resultaat overblijft. De GR ontvangt de subsidies en bijdragen van de aangesloten gemeenten voor o.a. de uitvoering van de WSW, Beschut Werk en overige doelgroepen P-wet. De GR Fryslân-West is formeel de werkgever van mensen met WSW-aanstelling en staf/kader personeel met een ambtelijke aanstelling. Voor een toelichting op het vermogen en het resultaat van Empatec verwijzen wij naar hoofdstuk VII de toelichting op de balans.

V Paragraaf Bedrijfsvoering

Het sociale werkvoorzieningschap Fryslân-West gevestigd te Sneek is namens de gemeenten De Fryske Marren, Harlingen, Waadhoeke en Súdwest-Fryslân belast met de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De hoofddoelstelling van de Wsw is beschreven in artikel 2 van deze wet: "De gemeente draagt er zorg voor dat zij aan zoveel mogelijk ingezetenen, die blijkens een indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking tot de doelgroep behoren, een dienstbetrekking krachtens arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht aanbiedt voor het verrichten van arbeid onder aangepaste omstandigheden."

In artikel 1 van de wet is de doelgroep als volgt gedefinieerd: "Personen, die nog niet de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt en die door lichamelijke, verstandelijke of psychische beperkingen uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn."

Via een aanwijzingsbesluit is NV Empatec aangewezen voor de uitvoering van de Wsw. In een afgesloten samenwerkingsovereenkomst worden jaarlijks afspraken gemaakt over de realisatie van de sociale doelstelling overeenkomstig de Wet sociale werkvoorziening.

Openbaarheidsparagraaf

Verslagen en agenda's(stukken) van de GR Fryslân-West zijn toegankelijk en vindbaar op de website van de gemeente Súdwest-Fryslân. Daarnaast zijn de stukken van het Algemeen Bestuur openbaar. Deze stukken worden gedeeld met de griffies van de deelnemende gemeenten. Zij publiceren dit op hun kanalen zoals ook met de stukken van raadsvergaderingen. Met ingang van 2024 zijn de stukken van het algemeen bestuur en de besluitenlijsten van het dagelijks bestuur te vinden op de website van Empatec.

Omdat de GR Fryslân-West geen eigen website heeft, worden de jaarstukken van de GR Fryslân-West op de website van Empatec gedeeld (www.empatec.nl) .

Rechtmatigheidsparagraaf

In de hoofdstuk XI overige informatie is de door het Dagelijks Bestuur afgegeven rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Deze is gebaseerd op de uitgevoerde(controle) werkzaamheden over het boekjaar en met als kaders het controleprotocol rechtmatigheid zoals op 6 maart 2023 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld. Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten en ook de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Hieronder worden de bevindingen samengevat die resulteren in dit oordeel:

Bevindingen rechtmatigheidsverantwoording	
Begrotingscriterium	
Overschrijding van de begrote lasten	€ 1.848k
Toelichting begrotingscriterium De begrotingsrechtmatigheid heeft betrekking op het financieel handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting. Afwijkingen dienen in de jaarrekening herkenbaar worden opgenomen en van een toelichting te worden voorzien. In 2023 zijn door CAO loonstijgingen en instroom van nieuwe doelgroepen de loonkosten voor de WSW, Beschut Werk en overige doelgroepen hoger dan begroot. Als de gerealiseerde lasten hoger zijn dan de begrote lasten zoals opgenomen in de geautoriseerde begroting is er sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. In hoofdstuk VII 'overzicht van baten en lasten in 2023' worden deze overschrijdingen nader toegelicht. Deze overschrijdingen passen binnen het beleidskader en financiële verordening van de GR, worden (meer dan) gecompenseerd via direct te relateren baten en het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de GR is via de kwartaalrapportages en	

hierin opgenomen realisatie en prognoses gedurende 2023 hierover tijdig geïnformeerd. Hierdoor is er uiteindelijk geen sprake van een begrotingsonrechtmatigheid.	
Voorwaardencriterium	
Geen bevindingen	
M&O-criterium	
Geen bevindingen	

JAARREKENING 2023 GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING FRYSLÂN-WEST

VI Balans per 31 december 2023

(na voorstel resultaatbestemming) cijfers x € 1.000

	31-12-2023	31-12-2022		31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA			**PASSIVA**		
Vaste activa			Vaste passiva		
Financiële activa			**Eigen vermogen**		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	4.538	4.538	Algemene reserve	9.019	7.601
			Bestemmingsreserve	500	250
			Totaal Eigen Vermogen	9.519	7.851
			Voorzieningen	-	-
Totaal Vaste Activa	**4.538**	**4.538**	**Totaal Vaste Passiva**	**9.519**	**7.851**
Vlottende activa			**Vlottende passiva**		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar			**Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar**		
- Vorderingen op deelnemingen	1.515	1.392			
- Vorderingen op openbare lichamen	-	-			
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist (<1 jaar)	2.966	1.910	Crediteuren	11	107
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	6	100	Loonbelasting en premies sociale verzekeringen	723	714
- Overige vorderingen	1.371	651	Overige schulden	4	6
Liquide middelen	302	300	Overlopende passiva	441	213
Totaal Vlottende Activa	**6.160**	**4.353**	**Totaal Vlottende Passiva**	**1.179**	**1.040**
Totaal	**10.698**	**8.891**	**Totaal**	**10.698**	**8.891**

VII Overzicht van baten en lasten 2023

cijfers x € 1.000

Lasten	2023	Begroot 2023	2022
Loonkosten WSW	22.841	22.178	22.779
Loonkosten ambtelijk personeel	586	465	612
Loonkosten BsW	1.881	1.958	1.420
Loonkosten overige doelgroepen	1.781	518	872
Personeelskosten Wsw	785	793	812
Loonkostensubsidie Begeleid Werken	1.525	1.385	1.586
Overige bedrijfskosten	98	115	83
Financiële baten en lasten	-237	-	4
Totaal lasten	**29.260**	**27.412**	**28.168**

Baten	2023	Begroot 2023	2022
Rijksvergoeding	26.477	23.901	25.584
Gemeentelijke bijdrage	2.084	2.085	2.540
Overige	0	4	1
Loonkostensubsidie BsW	1.706	1.572	1.302
Loonkostensubsidie overige doelgroepen	662	175	301
Totaal baten	**30.929**	**27.737**	**29.728**
Resultaat voor bestemming	**1.669**	**325**	**1.560**
Dotatie bestemmingsreserve	**250**	**250**	**250**
Resultaat na bestemming	**1.419**	**75**	**1.310**

Zoals in hoofdstuk III aangegeven is er sprake van 1 programmabegroting, hierdoor is het bovenstaande niet nader gespecificeerd per programma. De post overige bedrijfskosten en financiële baten en lasten kan als overhead worden aangemerkt. In 2023 hebben geen begrotingswijzingen plaatsgevonden. De GR Fryslân-West is vrijgesteld voor de heffing van vennootschapsbelasting.

Overzicht van baten en lasten per taakveld 2023

Taakvelden (bedragen x € 1.000)	Begroting baten 2023	Realisatie baten 2023	Realisatie baten 2022	Begroting lasten 2023	Realisatie lasten 2023	Realisatie lasten 2022	**Begroting resultaat 2023**	**Realisatie resultaat 2023**	**Realisatie resultaat 2022**
0.4 Overhead	-	-	-	115	98	87	**-115**	**-98**	**-87**
0.11 Resultaat van rekening van baten en lasten	-325	-1.668	-1.560	-	-	-	**-325**	**-1.668**	**-1.560**
6.5 Arbeidsparticipatie	27.737	30.928	29.728	27.297	29.162	28.081	**440**	**1.766**	**1.647**
Totaal	**27.412**	**29.260**	**28.168**	**27.412**	**29.260**	**28.168**	**-**	**-**	**-**

Begrotingsrechtmatigheid
In het kader van begrotingsrechtmatigheid lichtten we alle verschillen tussen de realisatie 2023 en de begroting 2023 van de GR Fryslân-West (kort) toe.

LASTEN

Loonkosten Wsw
De loonkosten Wsw zijn € 666.000 hoger dan de begroting voor 2023. Dit heeft een aantal oorzaken. In de begroting 2023 (die in maart 2022 is opgesteld) is rekening gehouden met een loonindexatie van 2%. De werkelijke indexatie op basis van de LPO 2022 is eind 2022 vastgesteld op 3,74% (2022: 1,81%) ingaande 1 januari 2023. Daarnaast is het wettelijk minimumloon ingaande 1/1/23 met 10,15% en per 1 juli met 3,13% gestegen (schaal A). Hierdoor stijgen de lonen in de schalen B, C en D voor diverse tredes eveneens omdat deze anders onder het wettelijk minimumloon komen. Tenslotte is eind 2023 een nieuwe CAO SW afgesloten waarbij met terugwerkende kracht nog loonsverhogingen zijn doorgevoerd. Hier staat een hogere rijksbijdrage tegenover (zie hierna)

Loonkosten ambtelijk personeel
De loonkosten ambtelijk personeel zijn € 121.000 hoger dan de begroting 2023 door enerzijds de CAO verhogingen die hoger zijn verwacht bij opstellen begroting GR begin 2022 en kosten RVU regeling. Deze regeling geeft wel een voordeel in 2024 en 2025.

Loonkosten BsW en overige doelgroepen
De loonkosten van de nieuwe doelgroepen zijn € 1.183.000 hoger dan begroot door twee effecten, een hogere instroom van vooral overige doelgroepen en hogere loonkosten. Dit laatste wordt veroorzaakt doordat het wettelijk minimumloon ingaande 1/1/23 met 10,15% en per 1 juli met 3,13% zijn gestegen. Ook zijn door de nieuwe CAO aan de slag van eind 2023 met terugwerkende kracht nog loonsverhogingen doorgevoerd. Daarnaast is de instroom sinds 2e helft van 2022 niet voorzien op het moment van opstellen begroting 2023. Tegenover de hogere kosten staan extra opbrengsten.

Personeelskosten Wsw
De personeelskosten Wsw zijn € 8.000 lager dan de begroting 2023 doordat in 2023 een lagere doorbelasting inzake de kostenverdeling heeft plaatsgevonden.

Loonkostensubsidie Begeleid Werk
De loonkostensubsidie Begeleid werken (subsidie die de GR betaald aan SW'er die in dienst zijn bij reguliere werkgevers) is boven begroting (€ 140.000) omdat de verwachte afbouw van deze doelgroep langzamer gaat dan begroot en indexaties niet zijn begroot omdat deze op moment van opstellen van de begroting van de GR nog niet bekend waren.

Financiële baten en lasten
De financiële baten en lasten zijn € 237.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de sterk

gestegen rente op de bankrekening van de BNG. De BNG baseert de rentevergoeding op de 1-maands EURIBOR en deze bedraagt inmiddels 3,9% (eind december 2023) terwijl deze jarenlang negatief is geweest. Daarnaast is het saldo van de bankrekening van de BNG door de hogere rijksbijdrage SW 2023 en het positieve resultaat over 2022 en 2023 gemiddeld gezien toegenomen tov 2022. Dit leidt tot een niet begrootte rentebaat

BATEN

Rijksvergoeding
Er is € 2.576.000 meer aan Rijksvergoeding ontvangen dan in de begroting 2023 opgenomen. Dit komt doordat er op basis van de mei- en septembercirculaire 2023 een hogere Rijksvergoeding is toegekend voor hogere loon- en prijsindexaties.

Gemeentelijke bijdrage
Conform de vastgestelde begroting.

Loonkostensubsidie BsW en overige doelgroepen
Er is € 620.000 meer aan loonkostensubsidie ontvangen dan begroot door met name een hogere instroom van de overige doelgroepen. Daarnaast zijn de subsidies hoger omdat ook de loonkosten / wettelijke minimum loon in 2023 veel sterker zijn gestegen dan verwacht (+13%).

VIII Grondslagen

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op basis van het "Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)". De waardering van de activa en passiva en de doorberekening aan Empatec vinden plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarde, tenzij bij de betreffende balanspost anders wordt vermeld. Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Het algemeen bestuur van de GR Fryslân-West en de directie en Raad van Commissarissen van de Empatec hebben in 2018 expliciet te kennen gegeven dat formeel de bevoegdheid tot het besturen en vertegenwoordigen van de GR Fryslân-West aan het algemeen bestuur van de GR is en het besturen en vertegenwoordigen van de Empatec aan de algemeen directeur is van de Empatec. Formeel betekent dit dat er vanaf boekjaar 2018 een striktere scheiding is aangebracht tussen de activiteiten van de GR Fryslân-West en de Empatec.

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld volgens de Kadernota rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV van november 2023 en de financiële- en controleverordeningen van de GR Fryslân-West. Daarnaast geldt het door het Algemeen Bestuur op 26 maart 2023 vastgestelde normenkader van de GR Fryslân-West als toetsingskader voor de rechtmatigheidsverantwoording. Ten aanzien de begrotingsrechtmatigheid is artikel 3, lid 2 van de financiële verordening van de GR FW van toepassing: "het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor dat het saldo van de baten en lasten niet afwijkt van de begroting'. Uitgaven zijn derhalve onrechtmatig wanneer de lasten hoger zijn dan de corresponderende baten van het programma tenzij het DB en AB hiermee instemt via de kwartaalrapportages of een begrotingswijziging

Verbonden partijen

Uitgangspunten

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Empatec of de moedermaatschappij van Empatec en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Empatec is namens de GR Fryslân-West aangewezen als de uitvoeringsorganisatie van een deel van de Participatiewet. Primaire doelstelling is het bieden van zinvolle arbeid aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt tegen aanvaardbare kosten. Om de kosten voor de GR Fryslân-West zo laag mogelijk te houden werd in het verleden, afhankelijk van de financiële draagkracht van de GR en/of Empatec een bijdrage verrekend. Vanaf boekjaar 2020 hebben de GR Fryslân-West en Empatec nieuwe afspraken gemaakt over de kostenverdeling tussen deze twee entiteiten. Deze zijn in de businesscase en implementatieplan Werkleerbedrijf Fryslân-West bestendigd en herbevestigd. Op hoofdlijnen zijn de volgende afspraken gemaakt rondom de verdeling van de kosten:

GR Fryslân-West	N.V. Empatec
Kosten (loonkosten) en opbrengsten (rijksbijdrage sw, loonkostensubsidie, begeleidingsbijdrage, gemeentelijke bijdrage, subsidies) die samenhangen met de doelgroepen zoals SW en Nieuw Beschut en overige doelgroepen	Gerealiseerde omzet door bedrijfsactiviteiten van N.V. Empatec, Pastiel en Wurkjouwer Kosten grond en hulpstoffen en uitbesteed werk Kosten van kader/staf nodig voor de begeleiding van de doelgroepen Overige kosten (direct en indirect) die noodzakelijk zijn voor de bedrijfsmatige aansturing om de producten en diensten te vervaardigen.

Schattingen
Om de grondslagen en de regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de gemeenschappelijke regeling over de verschillende zaken zich een oordeel vormt en dat de leiding een schatting maakt die essentieel is voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het op grond van het BBV vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Continuïteitsveronderstelling
De jaarrekening is opgesteld onder de veronderstelling van de continuïteit van de organisatie en diens activiteiten mede in het licht van de aanvulling van tekorten door de aangesloten gemeenten De Fryske Marren, Harlingen, Súdwest-Fryslân en Waadhoeke.

WNT
Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Financiële vaste activa
Waardering vindt plaats op basis van verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Het gestorte en geplaatste aandelenkapitaal NV Empatec bedraagt 450.000 aandelen met een nominale waarde van €10 per aandeel. Er is een agioreserve op de gestorte en geplaatste aandelen van €38.000. De verstrekte leningen aan NV Empatec betreffen leningen met een oorspronkelijke looptijd van langer dan één jaar.

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar
Waardering geschiedt tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen

Liquide middelen
Waardering geschiedt tegen nominale waarde.

Algemene reserve
De algemene reserve dient als "buffer" om toekomstige tegenvallers op te kunnen vangen. Bestemming van de reserve vindt plaats in het belang van de uitvoering van de sociale werkvoorziening.

Bestemmingsreserve
De bestemmingsreserve is gevormd voor mogelijke transitiekosten naar aanleiding van vastgestelde businesscase Werkleerbedrijf Fryslân-West.

Voorzieningen
Waardering geschiedt tegen contante waarde. Voorzieningen worden getroffen voor verplichtingen die met een redelijke mate van betrouwbaarheid zijn in te schatten. Verplichtingen, die dat niet zijn, worden opgenomen onder de risicoparagraaf. De voorzieningen worden gewaardeerd op het

nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies

Schulden op lange termijn
Waardering vindt plaats op basis van de nominale waarde. Het betreft schulden met een looptijd van langer dan één jaar.

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar
De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Loonkosten Wsw
Hieronder wordt verstaan de bruto loonkosten vermeerderd met de werknemersverzekeringen verschuldigde werkgeverslasten en het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening. De kosten die direct gerelateerd zijn aan de loonkosten, zoals vervoerskosten en opleidingskosten maken onderdeel uit van de loonkosten.

Loonkosten ambtelijk personeel
Hieronder wordt voor de loonkosten ambtenaren verstaan de bruto loonkosten vermeerderd met de werknemersverzekeringen verschuldigde werkgeverslasten en het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening. De kosten die direct gerelateerd zijn aan de loonkosten, zoals vervoerskosten en opleidingskosten maken onderdeel uit van de loonkosten.

Pensioenen
We hebben een pensioenregeling bij diverse instanties, waaronder het ABP, het Pensioenfonds Werk en (Re)Integratie (PWRI) en bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Werk en Integratie. Op deze pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. De pensioenregelingen hanteren het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. Pensioenregelingen proberen ieder jaar de pensioenen te indexeren. Wanneer de beleidsdekkingsgraad (de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden) onvoldoende is dan vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.
Op 31 december 2023 was de actuele dekkingsgraad voor het ABP 111% (2022: 110%, 2021: 110%), het PWIR 126% (2022: 130%, 2021: 116%) en SPW 132% (2022: 134%, 2021: 127%)

Rente
De rentelasten bestaan uit de rentelasten van langlopende geldleningen en rekeningcourantkrediet. De rentebaten bestaand uit de ontvangen rentes van het rekeningcourant bij de BNG en de verplichte schatkistrekening van het Rijk.

Rijksvergoedingen
Dit is het macro-aandeel Wsw in de integratie uitkering van het Sociaal Domein dat door de deelnemende gemeenten wordt ontvangen en een op een wordt doorbetaald aan Fryslân-West.

Gemeentelijke bijdrage
Deze bijdrage wordt van de aangesloten gemeenten ontvangen.

IX Toelichting balans per 31 december 2023

cijfers x € 1.000

Financiële activa	31-12-2023	31-12-2022
Kapitaalverstrekking aan deelneming NV Empatec	4.538	4.538
Totaal Vaste activa	**4.538**	**4.538**

De waarde van het eigen vermogen van NV Empatec bedraagt per 31-12-2023 € 14.791.000. (2022: € 13.880.000). Het resultaat van NV Empatec bedraagt over 2023 € 656.000 (2022: € 655.000).

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar	31-12-2023	31-12-2022
Vorderingen op deelnemingen (NV Empatec)	1.515	1.392
Vorderingen op openbare lichamen	-	-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist (<1 jaar)	2.966	1.910
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	6	100
Overige vorderingen	1.371	651
Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar	**5.858**	**4.053**

De mutatie 2023 in de vordering op deelnemingen (NV Empatec) bestaat uit mutaties inzake de kostenverdeling en de aflossing van Empatec hierop. De toename van overige vorderingen betreft een vordering inzake nog te ontvangen Rijksbijdrage van een van de deelnemende gemeenten. Deze vordering is op 2 januari 2024 ontvangen.

In het kader van de Wet financiering decentrale overheden (Schatkistbankieren) zijn gedurende het jaar het volgende bedrag aan middelen boven het drempelbedrag van € 300.000 buiten 's Rijks schatkist aangehouden:

	2023
Eerste kwartaal	-
Tweede kwartaal	-
Derde kwartaal	-
Vierde kwartaal. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door de rentevergoeding zoals ontvangen van de BNG over december 2023 op 29 december 2023.	2

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2022
Banksaldi	302	300
Stand per 31 december	**302**	**300**

De liquide middelen worden aangehouden bij de BNG.

Eigen Vermogen	Algemene reserve	Bestemmings reserve
Stand per 1 januari	7.601	250
Resultaatsbestemming	1.418	250
Stand per 31 december	**9.019**	**500**

De mutatie in het eigen vermogen is hierboven toegelicht. De bestemmingsreserve is gevormd voor mogelijke transitiekosten conform de vastgestelde businesscase Werkleerbedrijf Fryslân-West.

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar	31-12-2023	31-12-2022
Crediteuren	11	107
Loonbelasting en premies sociale verzekeringen	723	714
Overige schulden	4	6
Overlopende passiva	441	213
Totaal vlottende schulden	**1.179**	**1.040**

Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West is een fiscale eenheid in het kader van BTW met de NV Empatec en Empathiek BV.

Over 2023 heeft de GR Fryslân-West een kredietfaciliteit bij de BNG Bank van € 2.974.500.
Er zijn hiervoor geen zekerheden afgegeven.
Ultimo 2023 is er geen gebruik gemaakt van deze kredietfaciliteit.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Er zijn verplichtingen ten aanzien van personeel zoals jubileumuitkeringen, vakantiegeld en opgebouwde verlofuren. De verplichtingen ultimo 2023 zijn voor jubileumuitkeringen € 779.960, voor verlof € 2.846.706 en voor vakantiegeld € 728.993. De verplichting vakantiegeld is geheel kortlopend.

Er is een voorwaardelijke vordering op NV Empatec ad € 262.710 inzake toekomstig af te rekenen verlofdagen en jubileumvoorziening verband houdende met de kostenverdeling, in NV Empatec is deze post als schuld opgenomen.

X Toelichting overzicht van baten en lasten

cijfers x € 1.000

Lasten

	2023	Begroot 2023	2022
Loonkosten WSW			
Bruto loon	18.217	22.443	18.021
Af: Ontvangen ziekengelden (WAO)	-71	-	-15
Af: LIV + tegemoetkoming transitiekosten	-374	-255	-436
Sociale lasten	3.085	-	3.119
Pensioenpremie	1.565		1.611
Subtotaal lonen	22.422	22.178	22.300
Overige loonkosten WSW	419	-	479
Totale loonkosten WSW	**22.841**	**22.178**	**22.779**

Te zien is dat de totale lasten inzake lonen WSW ten opzichte van 2022 met € 62.000,- is toegenomen. dit wordt veroorzaakt door hogere loonkosten als gevolg van CAO ontwikkelingen en afname van de LIV bij afnemende omvang in fte. . Gemiddeld waren er 38 FTE minder in dienst (van 680 in 2022 naar 642 in 2023).

Loonkosten ambtenaren			
Bruto salarissen	486	465	481
Sociale lasten	55	-	62
Pensioenpremie	57	-	63
Overige loonkosten	-12	-	6
Totale loonkosten ambtenaren	**586**	**465**	**612**

Ten opzichte van 2023 dalen de loonkosten met € 26.000. Gemiddeld waren er 0,67 FTE minder in dienst (van 6,67 in 2022 naar 6,00 in 2023). De loonkosten zijn hoger dan begroot door een RVU regeling. Deze regeling levert een voordeel op voor 2024 en 2025.

Loonkosten BsW			
Bruto salarissen	1620	1.958	1.039
Af: Ontvangen ziekengelden (WAO)	-164		
Af: LIV + tegemoetkoming transitiekosten	-44		
Sociale lasten	330	-	259
Pensioenpremie	121	-	89
Overige loonkosten	18	-	33
Totale loonkosten BsW	**1881**	**1.958**	**1.420**

De loonkosten stijgen door hogere instroom en CAO ontwikkelingen incl stijging Wettelijk Minimum Loon (WML).

Loonkosten overige doelgroepen			
Bruto salarissen	1459	518	626
Af: Ontvangen ziekengelden (WAO)	-127		
Af: LIV + tegemoetkoming transitiekosten	-25		
Sociale lasten	323	-	158
Pensioenpremie	122	-	60
Overige loonkosten	29	-	28
Totale loonkosten overige doelgroepen	**1781**	**518**	**872**

De loonkosten stijgen door een fors hogere instroom in 2023 en CAO ontwikkelingen waaronder hoger WML.

Overige personeelskosten WSW			
	2023	Begroot 2023	2022
Overige personeelskosten WSW	785	793	812
Totaal personeelskosten WSW	**785**	**793**	**8126**

Dit betreft de doorbelaste kosten inzake de kostenverdeling.

	2023	Begroot 2023	2022
Loonkostensubsidie Begeleid Werken	1.525	1.385	1.586

	2023	Begroot 2023	2022
Overige bedrijfskosten	98	115	834

Betreft de kosten voor accountantscontrole, controlling, automatisering en overige kosten welke direct toerekenbaar zijn aan de GR.

	2023	Begroot 2023	2022
Financiële baten en lasten	-237	-	4

Betreft de rentebaat vanwege de ontvangen rente op het positieve banksaldo gedurende 2023.

Totaal lasten	**29.260**	**27.412**	**28.168**

Baten

	2023	Begroot 2023	2022
Rijksvergoeding	26.477	23.901	25.584
Gemeentelijke bijdrage	2.084	2.085	2.540
Loonkostensubsidie bsW	1.706	1.572	1.302
Loonkostensubsidie overige doelgroepen	662	175	301
Overige	0	4	1
Sub-totaal baten	**30.929**	**27.737**	**29.728**

	2023	Begroot 2023	2022
Totaal baten	**30.929**	**27.737**	**29.728**

Nadere toelichting op de subsidiebaten rijksbijdrage en gemeentelijke bijdrage

Gemeente		Rijksbijdrage	Gemeentelijke bijdrage
Gemeente De Fryske Marren		3.181	249
Gemeente Harlingen		1.981	159
Gemeente Súdwest-Fryslân		15.567	1.213
Gemeente Waadhoeke		5.723	463
Subtotaal aandeelhouders		*26.452*	*2.084*
Subsidie naadloze overplaatsing		25	
Totaal		**26.477**	**2.084**

Statutaire resultaatsbestemming

In artikel 23 van de Gemeenschappelijke Regeling staat het volgende opgenomen betreffende de bestemming van het resultaat:

1. Mocht enig exploitatiejaar een batig saldo opleveren, dan zal dit saldo worden toegevoegd aan de algemene reserve.

2. Mocht enig exploitatiejaar een nadelig saldo opleveren, dan zal het exploitatietekort in beginsel worden gedekt uit de algemene reserve.

3. Het algemeen bestuur kan beslissen uitkeringen uit de algemene reserve te doen ten gunste van de gemeenten, overeenkomstig de verdeelsleutel die ten grondslag lag aan de begroting, zoals opgenomen in artikel 21, eerste lid. Uitkeringen kunnen alleen plaatsvinden indien en voor zover de algemene reserve hoger is dan de kapitaalverstrekking aan de deelnemingen vermeerderd met de aan deelnemingen uit eigen middelen verstrekte financieringen, blijkend uit de laatst en niet meer dan één jaar geleden vastgestelde jaarrekening.

4. Structurele tekorten in de algemene reserve zullen door de gemeenten worden aangevuld overeenkomstig de verdeelsleutel die ten grondslag ligt aan de begroting, zoals opgenomen in artikel 21, eerste lid. Het algemeen bestuur bepaalt wanneer sprake is van een structureel tekort, mede gehoord gedeputeerde staten en de accountant als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2022
Conform het voorstel in de jaarrekening van 2022 is het resultaat ad € 1.560.000 voor € 250.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve transitiekosten en het restant ad € 1.310.000 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Voorstel resultaatsbestemming 2023
Het algemeen bestuur stelt voor om het resultaat over het boekjaar 2023 ad € 1.669.000 voor € 250.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve transitiekosten conform de businesscase en het restant ad € 1.419.000 toe te voegen aan de algemene reserve.

Gebeurtenissen na balansdatum
Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

XI Overige informatie

1. WNT-verantwoording 2023

De WNT is van toepassing op de Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West.
Het voor de Gemeenschappelijke Regeling Fryslân-West toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen
1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.900 of minder
De topfunctionarissen van de GR (leden Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur) ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. In hoofdstuk I 'Verslag Algemeen en Dagelijks Bestuur' worden deze leden vermeld.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

2. Rechtmatigheidsverklaring Gemeenschappelijke regeling Fryslân-West

Verantwoordelijkheid Gemeenschappelijke regeling Fryslân-West [1]
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 6 maart 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 293.000.

Bevinding
Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

Datum opstellen jaarrekening: 11 juli 2024
Goedgekeurd door het Algemeen Bestuur 11 juli 2024

Incidentele baten en lasten

Voor 2023 zijn geen als zodanig aangemerkte incidentele baten/lasten in de jaarrekening opgenomen, derhalve zijn deze niet apart gepresenteerd.

Eshuis REGISTERACCOUNTANTS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Fryslân-West

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Fryslân-West te Sneek gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van zowel de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 als van het vermogen van gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Fryslân-West op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:
- Het overzicht van baten en lasten over 2023.
- De balans per 31 december 2023.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023.
- De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 6 maart 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningschap Fryslân-West zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 292.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan u tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 14.600 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 6 maart 2023.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of Werkvoorzieningschap Fryslân-West in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Werkvoorzieningschap Fryslân-West.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 6 maart 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van Werkvoorzieningschap Fryslân-West.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat Werkvoorzieningschap Fryslân-West in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van Werkvoorzieningschap Fryslân-West.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van Werkvoorzieningschap Fryslân-West, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van Werkvoorzieningschap Fryslân-West. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 11 juli 2024

Eshuis Registeraccountants B.V.
Was getekend: drs. E. Vriesen RA

